

Effecten

1 Inleiding

Belgian Shell NV is momenteel vergund voor de productie van maximaal 17.000. ton smeermiddelen per jaar. Aangezien het batchprocessen betreft is er een grote variabiliteit aan behandelde producten.

Voor de wijzigingen die onderdeel vormen van deze aanvraag verwijzen we naar bijlage C1.

Deze wijzigingen worden hierna “de nieuwe projecten” genoemd.

In deze nota zal worden gemotiveerd dat in het kader van de omgevingsvergunning geen MER of verzoek tot ontheffing noodzakelijk is. Er is geen omgevingsvergunning deel stedenbouw nodig voor de voorliggende aanvraag.

2 Onderzoek m.e.r.-plicht

Uit de hernieuwing van de vergunning in 2011 blijkt dat BELGIAN SHELL niet mer-plichtig is.

In kader van de wijzigingen die in dit dossier worden gevraagd, worden de wijzigingen getoetst aan rubriek 6c van bijlage II van het Besluit van de Vlaamse Regering van 10 december 2004 houdende vaststelling van de categorieën van projecten onderworpen aan milieueffectrapportage:

6c-
opslagruimten voor aardolie, petrochemische en chemische producten bij inrichtingen behorend tot de chemische industrie

3 Screening van het project

3.1 Vereisten met betrekking tot screening

Volgens Artikel 4(3) van de Europese Richtlijn 97/11/EG dienen volgende criteria in aanmerking genomen te worden bij een case by case screening van de m.e.r.-plicht voor activiteiten van Bijlage II:

- Kenmerken van de projecten.

Bij de kenmerken van de projecten moet in het bijzonder in overweging worden genomen:

- de omvang van het project,
- de cumulatie met andere projecten,
- het gebruik van natuurlijke hulpbronnen,
- de productie van afvalstoffen,
- verontreiniging en hinder,
- risico op ongevallen, met name gelet op de gebruikte stoffen of technologieën.

- Plaats van de projecten

Bij de mate van kwetsbaarheid van het milieu in de gebieden waarop de projecten van invloed kunnen zijn moet in het bijzonder in overweging worden genomen:

- het bestaande grondgebruik,
- de relatieve rijkdom aan en de kwaliteit en het regeneratievermogen van de natuurlijke hulpbronnen van het gebied,
- het opnamevermogen van het natuurlijke milieu, met in het bijzonder aandacht voor de volgende typen gebieden:
 - a) wetlands,
 - b) kustgebieden,
 - c) berg- en bosgebieden,
 - d) reservaten en natuurparken,
 - e) gebieden die in de wetgeving van de lidstaten zijn aangeduid of door die wetgeving worden beschermd;
 - f) speciale beschermingszones, door de lidstaten aangewezen krachtens Richtlijn 79/409/EEG en Richtlijn 92/43/EEG,
 - g) gebieden waarin de bij communautaire wetgeving vastgestelde normen inzake milieukwaliteit reeds worden overschreden,
 - h) gebieden met een hoge bevolkingsdichtheid,
 - i) landschappen van historisch, cultureel of archeologisch belang.

- Kenmerken van het potentiële effect

Bij de potentiële aanzienlijke effecten van het project moeten in samenhang met de kenmerken en de plaats van het project in het bijzonder in overweging worden genomen:

- het bereik van het effect (geografische zone en grootte van de getroffen bevolking),
- het grensoverschrijdende karakter van het effect,

- de orde van grootte en de complexiteit van het effect,
- de waarschijnlijkheid van het effect,
- de duur, de frequentie en de omkeerbaarheid van het effect.

3.2 Beschrijving van de activiteiten

Belgian Shell produceert zeep-, klei en PU-vetten. Het proces voor de productie en het afvullen van zeepvetten in unit 0100 (oude vetfabriek) en unit 0400 (nieuwe vetfabriek) is nagenoeg identiek.

Hieronder voegen wij de verdeling van de verschillende vetten die werden geproduceerd, de totale capaciteit van de vetfabriek bedraagt 17.000 ton op jaarbasis:

Vetsoort	Percentage massa percent
Lithium vetten	39
Lithium/Calcium vetten	16
Complex vetten	19
Kalkvetten	9
Kleivetten	5
Poly-urea vetten	10
Diverse kleine volumes	2
Totaal	100

Een smeervet bestaat uit 3 componenten:

- een indikker, dat hoofdzakelijk door capillaire krachten de olie en additieven gevangen houdt;
- het smeermiddel: minerale of synthetische olie;
- de additieven, zoals bijvoorbeeld roest-, slijtage- en oxidatiewerende additieven.

De keuze van het smeervet is zeer verschillend volgens de bedrijfsomstandigheden, welke zeer uiteenlopend kunnen zijn. Dit verklaart het groot aantal vetsoorten (ongeveer 70) en het belang van de smeermiddelen fabriek te Gent, welke met een productiecapaciteit van maximaal 17.000 ton per jaar één van de belangrijkste is binnen de Shell groep.

3.3 Ligging van het projectgebied

De inrichting is volgens het gewestplan 'Gentse en Kanaalzone' gelegen in een gebied voor zeehaven- en watergebonden bedrijven. Deze ligging is in overeenstemming met de bepalingen van het KB van 28 december 1972 betreffende de inrichting en de toepassing van de gewestplannen.

Ze bevindt zich in een uitgesproken industriële omgeving met uitsluitend andere bedrijven in de directe omgeving (Shell Catalysts & Technologies, Chevron, PVS Chemicals, Eastman, Buckman Laboratories, Stora Enso, SPE, ...). Een aantal van de buurtbedrijven zijn Seveso-inrichtingen.

Binnen de 2 km rondom BELGIAN SHELL NV zijn woongebieden gelegen van de gemeenten Gent en Evergem. Het woongebied behorende tot de gemeente Gent is op minimum 290 meter van de bedrijfsrand van BELGIAN SHELL NV gesitueerd. Het woongebied behorende tot de gemeente Evergem is op minimum 900 meter van de bedrijfsrand van BELGIAN SHELL NV gesitueerd.

Binnen de 2 km rondom Belgian Shell NV is een erkend natuurreservaat gelegen, namelijk reservaat Kiekebossen. Het reservaat is gelegen ten noorden/noord-oosten van het bedrijfsterrein van Belgian Shell NV op ca. 550 meter.

Voor de rest zijn er geen natuurreservaten gelegen in de omgeving van Belgian Shell.

Binnen een straal van 4 km zijn geen VEN-gebieden gelegen.

3.4 Omvang van de verwachte impacten

3.4.1 Bodem en grondwater

De aanpassingen die zullen worden uitgevoerd hebben geen invloed op de bodem- en grondwaterkwaliteit. De opslag van gevaarlijke vloeistoffen en brandbare vloeistoffen, gebeurt in de magazijnen die voorzien zijn van een vloeistofdichte ondergrond en een inkuiping.

Op het volledige terrein van Belgian Shell werden in het verleden reeds verschillende bodemonderzoeken uitgevoerd. Gezien de complexiteit van de verschillende soorten verontreinigingen op de site, werd het terrein opgesplitst in verschillende deelgebieden. De meeste verontreinigingen die aanwezig zijn, zijn historisch van aard.

Voor alle deelgebieden werden reeds bodemonderzoeken opgesteld en zijn er diverse saneringsprojecten en saneringen lopende.

De nodige voorzieningen zijn reeds aanwezig om een potentiële verontreiniging van bodem en grondwater zowel tijdens normale exploitatie als bij eventuele calamiteiten te verhinderen:

- BELGIAN SHELL heeft een W-M (Welzijn & Milieu) zorgsysteem met onder andere procedures/werkinstructies;
- alle productie-installaties staan opgesteld op een vloeistofdichte vloer;
- alle tanken en bijhorende pompen zijn reglementair ingekuipt en op een vloeistofdichte bodem geplaatst;
- De losplaatsen zijn voorzien van een vloeistofdichte bodem;
- Alle toestellen zijn op een betonnen vloer geplaatst, zodat eventueel gemorst product kan verzameld en opgeruimd worden;
- de site beschikt over een bluswaterbassin van 2.000 m³ waar in geval van brand, het al dan niet gecontamineerde bluswater in kan worden opgevangen;
- de opslag van licht ontvlambare vloeistoffen gebeurt in een speciaal daarvoor voorziene ruimte (low flash container) die voldoet aan de veiligheidsbepalingen;
- de constructie van de ruimten waar afvalstoffen tijdelijk zijn opgestapeld is zodanig dat accidenteel uit bepaalde recipiënten ontsnappende vloeistoffen en morsvloeistoffen op een bevloering terechtkomen, die wordt afgeleid naar een opvangput die niet rechtstreeks in verbinding staat met de riolering of oppervlaktewater.
- Verder beschikt het bedrijf over meer specifieke onheilsscenario's die beschreven zijn per unit. Het betreft dan calamiteiten gerelateerd aan kritische installaties. Deze scenario's, met een beschrijving van de te nemen maatregelen, zijn terug te vinden in de POM's (Proces Operation Manuals) die terug te vinden zijn in de diverse betrokken afdelingen.

Samengevat kan gesteld worden dat de impact op bodem en grondwater naar aanleiding van de nieuwe projecten minimaal wordt geacht. Tevens zijn er afdoende preventieve maatregelen zodat er ook naar de toekomst toe geen effecten te verwachten zijn.

3.4.2 Oppervlaktewater

3.4.2.1 Watergebruik

BELGIAN SHELL onttrekt jaarlijks ca. 125.000 m³ oppervlaktewater aan het Kanaal Gent-Terneuzen voor gebruik als koelwater. Het captatiepunt van het oppervlaktewater situeert zich ca. 150 meter van het lozingspunt.

Daarnaast neemt BELGIAN SHELL ook stadswater af (ca. 2.000 m³ per jaar) voor enerzijds procestoepassingen/stoomproductie en anderzijds sanitaire toepassingen. Een klein deel van het stadswater komt mogelijk in contact met verontreinigende stoffen en wordt afgevoerd als bedrijfsafvalwater. Het waterverbruik wordt opgevolgd middels diverse tellers op het bedrijfsterrein.

Daarnaast komt er regenwater op de verhardingen terecht. In die zones waar het regenwater mogelijks in contact komt met verontreinigende stoffen, wordt het regenwater opgevangen om verder mee in de stroom van bedrijfsafvalwater te worden behandeld (olie-afscheider).

Door de komst van het labo- en administratief gebouw daalde het verbruik van leidingwater, gezien er regenwaterrecuperatie gebeurt voor sanitaire toepassingen en voor verschillende toestellen in het labo.

3.4.2.2 Waterlozing bedrijfsafvalwater

Hemelwater dat potentieel verontreinigd is, wordt via een KWS-afscheider geloosd op het lozingspunt voor industrieel afvalwater.

Ook een kleine fractie stadswater en koelwater komt mogelijk in contact met verontreinigende stoffen en wordt afgevoerd als bedrijfsafvalwater.

De waterkwaliteit wordt periodiek opgevolgd en jaarlijks vindt een meetcampagne ter bepaling van de heffing op de waterverontreiniging plaats.

3.4.2.3 Waterlozing sanitair afvalwater

Het huishoudelijk afvalwater (ca. 2.200 m³/j) is een gescheiden stroom die afgeleid is naar een lozingspunt. Dit afvalwater wordt geloosd in de openbare riolering die uitmondt in het Kanaal Gent-Terneuzen na passage over een IBA.

3.4.2.4 Waterlozing – effect op ontvangende oppervlaktewater

Op basis van de huidige lozingssituatie met de lozingsnormen, kan in het kader van de beperkte aanpassing van de omgevingsvergunning van Belgian Shell vastgesteld worden dat deze nieuwe projecten geen invloed zullen hebben op het lozingsdebiet en de waterkwaliteit van het bedrijfsafvalwater.

Inzake milieu-impact op het Kanaal Gent-Terneuzen is de relatieve bijdrage op de kwaliteit van het oppervlaktewater aan het Kanaal Gent-Terneuzen verwaarloosbaar voor die parameters die kunnen gerelateerd worden aan de activiteiten van BELGIAN SHELL.

Het Kanaal Gent-Terneuzen wordt ingedeeld als Grote Rivier. Het risico op het ontwikkelen van warmwaterpluimen in het Kanaal Gent-Terneuzen is verwaarloosbaar door het grote debiet en het gebruik als drukke scheepvaartroute.

De inrichting is gelegen in het 'Bekken Gentse Kanalen'. De inrichting is niet gelegen in een recent overstroomd gebied of in een risicozone voor overstromingen. Er worden

geen wijzigingen aangebracht aan gebouwen of verhardingen, waardoor de effecten van de inrichting op het overstromingsrisico voor de omgeving niet zullen wijzigen.

Samengevat kan gesteld worden dat de laatste 10 jaar de investeringen die ook economisch verantwoord waren, zijn uitgevoerd. Dit leidde tot een optimalisatie van de afvalwatersituatie (loskoppelen regenwater waar mogelijk, met maximaal hergebruik voor huishoudelijke toepassingen).

De kwaliteit alsook de vuilvracht van het bedrijfsafvalwater is gedurende de laatste jaren gunstig geëvolueerd en reeds dermate verbeterd dat het effect van de lozing op de ontvangende waterloop verwaarloosbaar is.

De wijzigingen die onderwerp zijn van deze aanvraag, hebben geen invloed op de waterlozing.

Er kan dan ook besloten worden dat de impact naar het ontvangende water ten gevolge van de wijzigingen als minimaal geacht wordt.

3.4.3

Lucht

De wijzigingen in deze aanvraag, hebben geen invloed op de luchtemissies van Shell. De nieuwe airco die zal worden geplaatst in de pilot line, is een nieuw toestel en zal voorzien zijn van toegelaten koelmiddel (R32). De airco's krijgen ook jaarlijks een onderhoud, zodat de kans op lekken klein wordt.

De nieuwe airco heeft R32 als koelmiddel dat een GWP heeft van 675. Gezien in de airco 4,8 kg koelmiddel zit, is het CO₂ equivalent van deze airco 3,24 ton, waardoor er geen lektesten op deze airco moeten uitgevoerd worden.

3.4.4

Geluid en trillingen

Op basis van een akoestisch onderzoek dat werd uitgevoerd in 2001 kan gesteld worden dat de waarden voor omgevingsgeluid geen enkele overschrijding van de normen inhoudt.

Geluid en trillingen kunnen afkomstig zijn van de motoren, maar overschrijden de perceelgrenzen niet.

Er worden geen significante wijzigingen van geluidsemissies verwacht naar aanleiding van de wijzigingen in deze aanvraag.

Er werden in het verleden nooit klachten genoteerd over geluidshinder. De inrichting is dan ook gunstig gelegen in industriegebied.

De nieuwe airco zal geplaatst worden in de pilot line, die centraal is gelegen op het terrein zodat er geen hinder wordt verwacht van de airco naar de omwonenden.

3.4.5

Fauna en flora

Binnen de 2 km rondom Belgian Shell NV is een erkend natuureservaat gelegen, namelijk reservaat Kiekebossen. Het reservaat is gelegen ten noorden/noord-oosten van het bedrijfsterrein van Belgian Shell NV op ca. 550 meter.

Verder zijn geen andere natuurreservaten of Ramsar- , Vogelrichtlijn- en Habitatrichtlijngebieden gelegen binnen de 2 km.

Het dichtstbijzijnde VEN-gebied is gelegen op meer dan 4 km afstand van de inrichting.

Rekening houdend met het gegeven dat er daarenboven geen relevante wijzigingen aan de installaties zijn, wordt de impact op fauna en flora ten gevolge van de wijzigingen dan ook minimaal verwacht.

3.4.6

Mens

Aangezien het bedrijf een lagedrempel-Seveso-inrichting is, werd een risico-analyse aan het vorige vergunningsaanvraagdossier toegevoegd. Het besluit stelt dat:

- noch door het falen van 1 vat TDI, noch door het falen van een volledige palet met 4 vaten TDI van elk 200 l, Belgian Shell een extern risico creëert dat tot buiten de perceelgrenzen gaat. Dispersieberekeningen toonden aan dat de maximale afstand waar 1% lethaliteit wordt bereikt, slechts 1 m is. Dit heeft te maken met de lage dampspanning van TDI.

De wijzigingen in deze aanvraag brengen geen bijkomend aanzienlijk extern risico met zich mee.

3.5

Besluit

Uit de screening blijkt dat, rekening houdend met :

- de kenmerken (bestaand bedrijf met productiecapaciteit ruim beneden de drempel van rubriek 6a en 6c van bijlage II van het Besluit van de Vlaamse Regering van 10 december 2004 houdende vaststelling van de categorieën van projecten onderworpen aan milieueffectrapportage)en
- locatie (gelegen in een gebied voor zeehaven- en watergebonden bedrijven; de ontsluiting van de site is zodanig dat er geen woongebied in de directe omgeving moeten doorkruist, geen kwetsbare locaties of door het publiek bezochte gebouwen, geen Ramsar- , Vogelrichtlijn- en Habitatrichtlijngebieden en slechts 1 natuurreservaat in de directe omgeving) en
- de verwaarloosbare omvang van de individuele impacten

de impact op mens en leefmilieu ten gevolge het voorwerp van deze aanvraag, mits naleving van de reeds opgelegde voorwaarden in de basisvergunning, minimaal geacht wordt.

Er wordt geen cumulatie verwacht van effecten met andere projecten in de omgeving.